

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1982/385
KARAR NO : 1983/583

K A R A R

ÖZET : Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunmayan suçlara ait davaların Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

Davacı : K.H.

Sanıklar : İlhan Selçuk, Oktay Kurtböke

O L A Y : 27 ve 28 Nisan 1971 tarihli Cumhuriyet gazetelerinde yayınlanan " Hoşgeldin Tanzimat, kafası " ve " İsa, Musa, Cart, Curt üstüne" başlıklı yazılarla; TCK.nun 159.maddesinin ihlâl edildiği ve sıkıyönetim komutanlığı 2 nolu bildirisine aykırı davranıldığından bahisle, anılan gazetenin yazı işleri müdürü ve yazıların yazarı hakkında soruşturma açılması sıkıyönetim komutanınca istenmiş,

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı'nca; sanıkların TCK.nun 159/1.,173/3.ve 159/1.,173/3.ve 526.maddelerine göre cezalandırılmaları istemiyle iddiamame tanzim olunarak sıkıyönetim askeri mahkemesine kamu davası açılmış, sıkıyönetim komutanlığı bildirisine aykırı davranma eyleminden kovuşturmaya yer olmadığına karar verilmiştir.

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Nolu Askeri Mahkemesi: 5-7-1971 gününde; 1971/1-16 sayı ile; Hoş geldin Tanzimat kafası başlıklı yazıdan dolayı işlenen suçtan sanıkların mahkumiyetine, öteki yazıdan dolayı beraatlerine karar vermiştir.

Kararın sanıklarca temyizi üzerine; Askeri Yargıtay Nöbetçi 1.Dairesi; hükmü görev yönünden bozmuştur.Bozmaya uyularak yapılan yargılama sonunda anılan mahkeme bu kez, 13-9-1971 gününde,1971/90-45 sayı ile; atılı suçun,sıkıyönetim ilânından önce işlendiği,sıkıyönetim ilânını gerektiren suçlardan olmadığı,bağlantı koşulunu içermediği gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

İstanbul 1.Ağır Ceza Mahkemesi: 10-4-1972 gününde,1971/278, 1972/79 sayı ile; sanıkların müsnet suçtan beraatlerine karar vermiş,kararın C.Savcılığınca temyizi üzerine; Yargıtay 1.Ceza Dairesi; hükmü komutanca soruşturmanın Askeri Yargı yerince yapılmasının istenmesine,1402 sayılı yasa'nın 15/a.maddesine göre görev yönünden bozmuştur.

Bozmaya uyularak yapılan yargılama sonunda anılan mahkeme; 16-7-1973 gününde;1973/34-176 sayı ile; görevsizlik kararı vermiştir.Dosya gereği için savcılığa ve oradan da Askeri Mahkemeye intikal ettirilmiştir.

Oluşan görev uyuşmazlığı üzerine ve bunu çözümlenecek Uyuşmazlık Mahkemesi'nin Anayasa'nın 142.maddesine göre henüz kurulmaması nedeniyle dosya Ankara 4.Kolordu Komutanlığı nezdinde kurulu sıkıyönetim askeri savcılığında bekletilmiş,bu savcılığın 12-5-1982 günlü, 1982/31 sayılı yazısı ile görev uyuşmazlığının çözümü için mahkememiz' gönderilmiştir.

...../.....

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına Yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü; Kenan Terzioğlu'nun Başkanlığı'nda, Y. İsmet Ayer, Ali Suat Erkoç, Mustafa Aksoy, Necati Karakış, Osman Kayacan ve Ergun Argon'un katılmaları ile yaptığı, 31-10-1983 günlü toplantıda, geçici raportör Danıştay Tetkik Hakimi M. İlhan Dinç'in raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Ferhat Ferhanoğlu'nun Adli Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü.

Suç, 27-28-4-1971 günü İstanbul'da işlenmiştir.

Daha önce ilân olunan sıkıyönetim döneminde işlenen suçlarla ilgili ve henüz sonuçlanmayan davaların hangi yargı merciinde görüleceğinin tayininde; son sıkıyönetim ilânı kararında yer alan ilân nedenlerinin ve halen yürürlükte olan 1402 sayılı yasa'nın görevle ilgili maddelerinin gözönünde bulundurulması suretiyle dava konusu olayın değerlendirilmesi gerekir.

İncelenen dosya içeriğine, atılı suçun niteliği ve işleniş biçimine göre, suç sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin olmayıp, bu konuda dosyada kanıtta yoktur.

1402 sayılı yasa'nın 13. maddesine göre, bir suça sıkıyönetim askeri mahkemesinin bakabilmesi için suçun, sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunması gerekir.

Oysa suç, yukarıda belirtildiği gibi sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunmadığından, davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerekir.

Bu nedenle, İstanbul 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 16-7-1973 günlü, 1973/34-176 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmelidir.

SONUÇ : Anlaşmazlığın, niteliğine göre Adli Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine bu nedenle, İstanbul 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 16-7-1973 günlü, 1973/34-176 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 31-10-1983 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
Kenan Terzioğlu

Uye
Y. İsmet Ayer

Uye
Ali Suat Erkoç

Uye
Mustafa Aksoy

Uye
Necati Karakış

Uye
Osman Kayacan

Uye
Ergun Argon